

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1916 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond åt avlidne barberaren I. A. Dahlins änka Netty Magdalena Dahlin, född Svedberg, och fem minderåriga barn.

I en den 31 mars 1916 till riksdagen avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition nr 120 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till avlidne barberaren Isak August Dahlins änka *Netty Magdalena Dahlin*, född Svedberg, och fem minderåriga barn må från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas ersättning så som om Dahlin avlidit under sådana förhållanden, att förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit tillämplig.

Till stöd för denna proposition åberopas utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, vari föredragande departementschefen anfört följande:

»Med underdånig skrivelse den 14 januari 1916 har *riksförsäkringsanstalten* överlämnat en av befälhavaren för Skellefteå landstormsområde nr 71 a gjord framställning om ersättning enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning för kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, åt avlidne barberaren Isak August Dahlins änka *Netty Magdalena Dahlin*, född Svedberg, och fem minderåriga barn, vilka befunne sig i mycket fattiga omständigheter.

Av framställningen bifogade handlingar framgår, att Dahlin, som var född den 5 december 1871 och år 1911 upphört att tillhöra landstormen, på grund av frivilligt åtagande år 1912 förordnats till befälsbefattning vid landstormen inom Skellefteå landstormsområde nr 71 a och vid landstormens mobilisering i augusti år 1914 tjänstgjort såsom chef för skyddsdetachement, att Dahlin, som med största sannolikhet varit

tuberkulöst disponerad, under denna tjänstgöring ådragit sig akut luft-rörsinflammation med svår feber och hosta samt vid läkarundersökning den 20 augusti 1914 företett börjande tuberkulos i båda lungspetsarna, att sjukdomen redan från början visat ett progredierande förlopp med stor kraftnedsättning och feber, hastig övergång på strupen samt utbredning över lungorna, i synnerhet den vänstra, att Dahlin efter upprepade lungblödningar den 22 juli 1915 avlidit i lungsot, samt att Dahlins stärbhusdelägare utgjordes av hans förenämnda änka och makarnas barn Ernst August Gösta, född den 15 augusti 1901, Sven Folke, född den 14 juli 1903, Karl Rudolf, född den 6 februari 1905, Ally Magdalena, född den 6 februari 1907, och Gustaf Adolf, född den 5 november 1910.

För egen del har riksförsäkringsanstalten, som i ärendet inhämtat yttrande av den hos anstalten anställde specialisten på lungsjukdomarnes område, funnit sådana omständigheter hava i ärendet förekommit, att Dahlins änka och barn, därest Dahlin varit värnpliktig, skulle hava varit berättigade till ersättning i anledning av Dahlins död. Då emellertid Dahlins militära anställning icke varit av sådan art, att riksförsäkringsanstalten med stöd av bestämmelserna i 1 § av förenämnda förordning den 18 juni 1909 vore befogad att tillerkänna vederbörande dylik ersättning, hade riksförsäkringsanstalten ansett sig böra underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan, huruvida möjligen bemyndigande borde meddelas eller utverkas för anstalten att i anledning av Dahlins död tillerkänna dennes efterlevande ersättning enligt bestämmelserna i 4 § 3 mom. av oförmälda förordning, eller om understöd annorledes skulle kunna tillerkännas dem.

På grund av vad i ärendet förekommit och då Dahlin visserligen på grund av frivilligt åtagande men likväl efter vederbörligt förordnande av inskrivningsbefälhavare innehaft sin befattning, hava *arméförvaltningens civila departement* och *sjukvårdsstyrelse* ansett sig böra tillstyrka avlåtande av proposition till riksdagen därom, att riksförsäkringsanstalten måtte erhålla tillstånd att till Dahlins änka och minderåriga barn av beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetala den ersättning, som jämlikt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, tillkomme änka och barn efter en under militärtjänstgöring avliden värnpliktig.

Då, enligt vad av handlingarna framginge, Dahlin avlidit till följd av sjukdom, som han ådragit sig under tjänstgöring till rikets försvar

såsom landstormsman, samt efterlämnat änka och minderåriga barn i mycket fattiga omständigheter, har *statskontoret* ansett billigt, att Dahlins efterlevande erhöle ersättning, såsom om förenämnda förordning den 18 juni 1909 varit i detta fall tillämplig. Statskontoret tillstyrkte därför, att framställning till riksdagen gjordes om medgivande härtill på sätt arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse hemställt.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit, anser även jag billigheten fordra, att ersättning av statsmedel beredes Dahlins efterlevande änka och barn. Denna ersättning torde, i enlighet med vad myndigheterna föreslagit, böra utgå från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond enligt de grunder, som stadgas i förenämnda förordning den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. Förutom begravningshjälp med 75 kronor, skulle alltså utgå till änkan en årlig livränta av 180 kronor från dödsfallet, så länge hon lever ogift, och till vart och ett av barnen en årlig livränta av 90 kronor från dödsfallet, till dess det uppnått 15 års ålder, dock med iakttagande att livräntorna sammanlagt icke må överstiga 450 kronor.»

Av handlingarna i ärendet synes framgå, att Dahlin, vilken på grund av frivilligt åtagande år 1912 förordnats till befälsbefattning i landstormen och vid dennas mobilisering i augusti månad 1914 tjänstgjort såsom befäl, icke vid sin inställelse till tjänstgöring underkastats läkarbesiktning ävensom att, efter det sådan läkarundersökning ägt rum, början till lungtuberkulos konstaterats hos honom samt att han påföljande år avlidit i lungdot. Med anledning härav har utskottet ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke vid sådan inställelse, varom här är fråga, läkarundersökning borde ske omedelbart eller åtminstone snarast möjligt efter inställelsen. Billigheten torde emellertid fordra, att ersättning beredes Dahlins efterlevande; och har utskottet förty funnit sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts proposition.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att till avlidne barberaren Isak August Dahlins änka Netty Magdalena Dahlin, född Svedberg, och fem minderåriga barn må från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas ersättning så som om Dahlin avlidit under sådana förhållanden, att förordningen den 18 juni

1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen
under militärtjänstgöring, varit tillämplig.

Stockholm den 16 maj 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna*, *Neiglick*, *Gustafsson*, friherre *Langen-*
skiöld, *Boberg*, *Montgomery*, *Jönsson*, och *Östling* samt

av andra kammaren: herrar *Vahlquist*, *Söderberg* i Hobbörn, *Carlson* i Herrljunga,
Berg i Munkfors, *Jonsson* i Gumboda, *Lindvall*, *Edbom* och *Anderson* i Knapasjö.
